

דברים כ"ז, כ"ד ורש"י... פואו אונר'

פכוונג ב.נכח רצפו בסתר' פואו למספר לשון פרא. ויש מקום לחקור פאס פ.אורו' פואו דוקא למי מספר
לפ"ר בסתר אב"ט אס אנה את חברו בנכחותו של פחבר אינן בכל"ט פ.אורו' - או ש.נכח בסתר' פואו
כינוי אלשון פרא אב"ט פואו כול"ט אס פמספר לפ"ר באל"ט - דהיינו בפניו.

פרקי דרבי אוליזר פרק נ"ט, חי"ק

לשון פפר"ר. א. מלשין אדם בסתר' נורה שפ.נכח רצפו בסתר' פואו במספר בסתר בלבר.

פתיחה לספר חפ"י חיים אורורים או' ובאר חיים אוות או'

מפורש בח"ח שפ.אורו' שייך אס של"ט בסתר, ו.נכח רצפו בסתר' כול"ט כל לפ"ר.

ספר חפ"י חיים כול"ט, סעיף או'... ולשון פרא מקרי'

כאן מפורש בח"ח שפ.אורו' פואו במספר של"ט בפני המדובר בלבר! (אס יש שיבוש בדפוס מסתבר
שפ.אורו' פואו בפתיחה ול"ט כאן.)

ופנה, מפנ"ט בערכין משנע שלפחות לפי דעה אחת אין איסור לפ"ר בפניו כול"ט.

ערכין ט"ו ע"ב, פי"ב דמי לישנא בישא... דחברא חברא אית ליה' (ט"ו ע"ב), ורש"י.

רש"י שבת קי"ח ע"א ד"ה לא אונרתי

פפ"ט פפ"ט בנ"ט פואו - שבתחלה אונר רבה שפ.אונר, נורא ב' פלניא' - שבתית פלניא אס מל"ט בתנור
תדיר - אונר לשון פרא. ואל זכ פקשו איזו לפ"ר יש בזכ שאונר משפחה פלונת עשירה? ותיר"ו שאונר
את זכ בלשון גנאי - שבתית פלניא אוכלים תמידי. אונר ככ אונר רבה שכל דבר פנאונר בפניו של מ'
שנאונר ע"ט אין בו משום לפ"ר - ואל זכ פקשו שפואו בכל"ט לפ"ר בק"ו מלפ"ר של"ט בפניו מפני שבסיפור
בפניו יש יותר חולפא אונר לסיפור של"ט בפניו - ותיר"ו שרבה סובר כרבי יוסי שאונר, מאולם לא אונרתי
דבר וחזרת' לאונרתי - ששיבח את ע"טו בזכ משולם אונרתי שדיבר אל מישו לא פי"ה ז"ר"ק לחזור
ולפסח"ט שנע אונר פלניא פי"ה שס ושנע - מפני שכל דבר שאונר אל בן אדם פי"ה אונר ול"ט פי"ה לשון
פרא ופי"ה מוכן למור אס בפניו, או שאס שאלו אדם פאס אונרתי ככ ע"ט מאולם לא כפר בו - ומשנע שאס
פי"ה אונרתי את זכ בפניו לא פי"ה בזכ לשון פרא - ומכאן רבה מל"ט מקור לשיטתו שאין איסור לפ"ר בפני
המדובר. (רש"י מדגיש את הפניו של שקר - ופמשנע פואו שציקר פאיסור בלפ"ר פואו פסקר שבו). ומכאן
שלישי בנ"ט פואו זכ של רבה בר רב הונא שפי"ה אפטר לפ"ר שכוון שאין איסור לפ"ר בפניו ככ אין איסור
לפ"ר בפניו של"ט כי בסוף י"ע למדובר מפני ש,חברא חברא אית ליה' ופואו כחו לפ"ר בפניו שונר לפי
רבי יוסי. אב"ט רש"י פירש שמדובר ב"ט שגיל"ט דבר בפניו של"ט ששבו אין בו משום לפ"ר לספר את זכ.
(ול"ט ברור ברש"י איזו לפ"ר פי"ה כאן ול"ט פ.א. תלתא.)

תוס' שם ד"ה כל מילתא

תוס' פירשו שפיתר של. אפי מרא' פואו בדיבור מצין, נורא ב' פלניא' שנתן לפ"ר של"ט אל דרך גנאי
ולכן מותר בפניו (מפני שבפניו אונר את זכ באופן שברור שכוונתו ל"ט - או שכולם יבין שכוונתו איננה
לרצח מפני שפמדובר נכח.)

עלות דרבינו יונה בהא בתרא ל"ט ע"א (מודפס אס בסוף ספר חפ"י חיים) ד"ה אונר רבא... בפרפסיא'

אס את מנארו של רבה בר רב הונא פי' רבינו יונה כחו תוס' שפואו בכאן, נורא ב' פלניא' בלבר.

שם, ויש למור עוז...

פפירוש פ.אורו'נס ברבינו יונה פס כנראו פפ"ט בדברי רש"י ב.אפי תלתא' שמדובר או ברכילות -
ומותר לל"ט למדובר אונר שנאונר בפני ג' שפרי בין ככ י"עו פדברים אל"ט, או שמדובר בגילוי סוד (אס
פואו נכ"ט בל"ט תלך רכיל) שונר לל"ט דבר שנאונר בפני ג' ול"ט ז"רכים לחשו שפאונר ר"ה שפדבר
ישאר כסוד אונרתי של"ט נמנע מלמארו בפני ג'.

רשב"ם ב"ב ל"ט ע"א ד"ה כל מילתא, וד"ה דנתאונר א... בישא'

לרשב"ם פיתג כנראו גירסא אונרתי בערכין שאין עלן - שלפי אב"י לא שייך איסור לשון פרא ורכילות
בדבר פאשו לפתפוס, ולכן מותר לספר דבר רכילות שנאונר בפני של"ט.

נתיבות עולם למפר"ט מפראג נתיב פלשון פרק ז' ד"ה פי"ב דמי

מפפר"ט למד ב"טו"ט זכ של"ט נקרא לשון פרא אד"ט כשפחטא פואו חטא פמיוחד עלשון - ופאונר דברי
גנאי בפני המדובר פי"ה יכ"ט לפ"קין אס ע"י פכאפ - וכל פ.מא.לפ"ר בחטא פלשון פואו בזכ שאפטר לפ"ר
לל"ט של"ט בפניו - ובאופן שאין לו פדנענת לפתאון.

ספר חפ"י חיים פדפה תנינא באר מים חיים כול"ט ב' ס"ק או'

פח"ח חולק אל מפפר"ט זכ מפורש שפמ"ט אס רצ עובר בל"ט תלך רכיל א"ל שפמ"ט אס רצ ע
אשתו בפניו, ולדעה אחת אס מאשה מרים פי"ה בפני משה רבינו.

13 רמב"ם פרק ז' דעות ה"כ וכו' משנה, ומה שכתב אחר הפוסק... דלא כרמב"א

דבר הרמב"ם במה שראשון סתומים יאד. שבתחילת בנה שאיסור לשון הרע הוא בין בפניו ובין שלא בפניו (ועד זה הקשה בכס"מ למה לא פסק כמו ר' יוסי שבפניו נמזר אין איסור לר"ר) ואח"כ - באמ"ק הפלכה חידש הרמב"ם סוג חדש של לשון הרע - דיבור הצלול לרצוק, ואח"כ הביא את דין אפי' תלמא דלא עס דר"ם - וייתכן שמה שכתב שייך עס רוכד ע"מ הפוסק דבר"ם הפוזמים לתפוס.

14 חפ"י חיים כ"ד ב' דבר באמ"ח ס"ק ז'... לפחות

הח"ח הקשה איך פתיר הרמב"ם לפרסם דבר גנאי על חבירו על סמך שדבר אחר דלעילת בין כק. וכי מותר לעלב דבר הפוזם לעניבה בידי מישהו אחר!

החפ"י חיים י"חז את הפרק השני בספר להלכות, אפי' תלמא -

15 חפ"י חיים כ"ד ב' דבר סעיף ב', י"ג. ג' וסעיף י', ואחריו...

הח"ח פסק כמו פתוס' וכרש"י ע"פ רבינו יונה, והביא את הרמב"ם בלשון יש אומרים' ופניח את הדבר בל"ק עיין.

ופנה, הסוגי הפחד של לשון הרע שחידש הרמב"ם בהלכה ה' ל"ק ביאור - פרי הצדיר לנן שרכילות פ"א, אע"פ דבר"ם מאחד לשון ושלא לשון הרע פ"א פדיבור בענתו של חבירו וששתיפן נלמדו מ.לכא תלך, רכ"ע - פשטא דקרא פוא ברכילות ולפ"ר שפ"א גנאי נלמד בק"ו. והוסברנו בדברי הרמב"ם שיסודו של ל"כא תלך, רכ"ע פוא זה שבצי' התורה פרכילות - לפ"ד למישהו את מה שחבירו אמר עלי - פ"א דבר גנאי ושלם על שפתורה מתלו"ק ממנו ומתאר אותו כרוכד (פנסע ממקום למקום למכור חפ"ים) הפאצין על כתפיו סיפורי רכילות ומסתובב בין פאנשים למכור את סיפוריו, ופ"ר הרמב"ם פ"בין שלשון הרע - איפה שהדברים א"מס פם דברים של גנאי - שפ"ע אוד יותר מרכילות (וכמו שראינו ברבינו יונה - פבחירה לפרשיע והשמחה לאוד). וראינו אוד שפ"ר אוד חולק על הרמב"ם וסובר שפרכילות יותר גרועה מלפ"ר - מנע מדברי פ"ר אוד שפ"ע פ"בין את יסודו של איסור לר"ר כשרימת נ"ק ע"י שפוא מנע את השני - ולכן הקשה שרכילות פורגת שלם שפ"א יותר מסוכנת מאשר לר"ר.

וא"כ קשה - איך כתב הרמב"ם שיש אוד סוג של לר"ר - דבר שאינו גנאי אבל אלו לרצוק - פרי על זה שייך קושיית פ"ר אוד שאין ללמוד לר"ר (כזאת) בק"ו מרכילות מפני שפרכילות אלו לרצוק יותר!

אלכא - שבארור מכה רצוה בסתר' יכול להיות שמ"כא הרמב"ם חידוש - שפ"א אסור לרצוק לחבירו בשום אופן ומפי' פחומרא ב.מכה רצוה בסתר' דוקא שפוא בארור - ופ"בין הרמב"ם שפתורה באפ לומר שאצ"פ שאסור לרצוק לחבירו אבל פמציק לחבירו ללכא שחבירו יודע מ"כא בא ל"ו פציק פוא מציק באופן גרוע ביותר ופוא בארור - ופ"ר חז"ל שפמכה רצוה בסתר פוא זה מציק לחבירו ע"י הפוסק דבר"ם שבמשך פזמן ירמו לרצוק לחבירו ע"י שהדבר יפורסם ללכא שחבירו יודע מ"כא פוא שגילה את פדיבר"ם, ולפ"ר שכ"ז פ"א עס דבר שפ"ע ממנו ונתן ללכ"ע בלכא תלך רכ"ע.

וא"כ - סדר פדיבר"ם ברמב"ם מובן מאד, שפ"ר מתיחם בזה שרכילות וכן לר"ר שפ"א דיבור של גנאי אסורים בין בפניו ובין שלא בפניו, אבל יש סוג אחר של לשון הרע שלכא נחשב ללשון הרע אלכא כשנאמר עלכא בפניו - ופוא פדיבור הצלול לרצוק, אס נשמע איש מפי איש.

ודבר' המפר"ד עס לשון הרע שייך דוקא באופן פ"מיוחד ללשון מובנים פ"כא בנע לרמימת נ"ק - שאין עליו עס לשון הרע אלכא בפניו. (וממילכא ל"כא קשה ממו"כא שם רע שפוא דיבור של גנאי וכן נאשע מ"ם).

ובפמשך כתב הרמב"ם שאם נאמרו דברים אלו - דפ"ינו דברים הצלולים לרצוק - פני שלם שפוא דבר' להלכות ולנ"ק בין כק' יבא - כ"ע שאין כוננתו להעביר את פקוד יותר ולרצוק לחבירו אין בזה איסור.

וי"כא לפי זה שלכא פתיר הרמב"ם לספר דבר גנאי עס כששמע באפי' תלמא ו"ס כשאין כוננתו להעביר את פדיבר' יותר - ודוקא בדברים שאינו של גנאי אבל אלו לרצוק - עס פתיר הרמב"ם אס בין כק' יארם פ"ק, אבל דיבור של גנאי אסור בע"מ ולכא מפני מה שפוא אלו לר"ם.

אס הרמב"ם פ"בין את רבי יוסי בלפ"ר של מציק - ור"כ לומר שבדיבור של מציק כ"ע שפ"ה אומרו בפניו אין כאן ענין של לשון הרע - יתור"ק קושיית פ"כ"ס משנה למה לא פסק כמו רבי יוסי - שבדיבור של מציק סובר הרמב"ם שאין עליו עס לר"ר כשנאמר בפניו.

1 (כד) אָרוֹר מִכָּה רַעְהוּ בַּסֵּתֶר וְאָמַר כָּל־הָעַם אָמֵן: ׀

(כד) מכה רעהו
בסתר. על לשון הרע ׀ הוא אומר.

2 פרק שלשה והנשים

כל המלשין אדם בסתר אין לו חלק לעולם הבא שנאמר מלשני
בסתר רעהו אותו אצמית וכתוב אורז אוסר א-וד
מכה רעהו בסתר תרע לך שהוא כן בא וראה מן הנחש שהלשין
לאדם ולעזרו ארוו הקב"ה שיהא סאכלו עפר שנאמר ועצר ואכל כר
ימי חייו.

3 (א) לָבֵד כָּל הַלְאוּיִן וְהַעֲשִׂינָה־לְּךָ, עוֹבֵר עַל "אָרוֹר מִכָּה רַעְהוּ בַּסֵּתֶר"

(דברים כז כד) (א), שֶׁהוּא קָאִי עַל לְשׁוֹן־הַרְעָה, כְּמוֹ דְאִיתָא בְּסִפְרֵי (ע"י
פרקי דר"א פרק גג) וּבְפִרְוֵשׁ רִש"י בְּחֻמֶּשׁ (שם) א :

(א) לבד כל הלאוין וכו' ארוור מכה
וכו'. היינו: בד' אופנים הראשונים,
ובפניו ושלא בפניו ורק להמרגל לבד:

4 א. כְּפֹה גְדוֹל אֶסוּר לְשׁוֹן־הַרְעָה, שְׁאֲסֻרְתּוֹ הַתּוֹרָה אֶפְלוּ עַל אֶמֶת וּבְכָל
גְּוִי, דְּלֹא מְבַעֵי אִם הוּא שׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ לְסַפֵּר עָלָיו בַּסֵּתֶר
וּמְקַפִּיד עַל זֶה שְׁלֹא יִתְגַּלֶּה לוֹ, דְּאֶסוּר, שְׁעַל־יָדָי זֶה מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ גַּם־כֵּן
אָרוֹר, כְּמֵה דְקִתִּיב (דברים כז כד): "אָרוֹר מִכָּה רַעְהוּ בַּסֵּתֶר", אֶלָּא אֶפְלוּ אִם הוּא
מְשַׁעַר בְּעֲצָמוֹ שֶׁהִיא אוֹמֵר דְּכָר זֶה אֶף בְּפָנָיו, אוֹ שֶׁהוּא מְסַפֵּר לְשׁוֹן־הַרְעָה עַל
חֻבְרוֹ בְּפָנָיו מִפְּשׁ (א), גַּם־כֵּן אֶסוּר וְלְשׁוֹן־הַרְעָה מְקַרֵּי:

5 6
אמרתי דבר ומרתי לאמורי . שאם
בא מי שאמרתי עליו דבר ושאל אם
אמרתי כן עליו לא חרתי כי לאמר
איש כדבריו לפי שמחלה אמת
אמרתי וקסבר כל מילתא דמוחאמרא
באפי מרה לית בה משום לישנא בישא
וכו חפרש במסכת ערכין (דף טו):

6 הוכי דמי לישנא בישא א"י (רבא אמר) כגון דאמר איכא נורא בי פלניא אמר ליה אביי מאי קא עביד גלויי מילתא
בעלמא היא אלא דמפיק ד' בלישנא בישא דאמר היכא משתכח נורא אלא בי פלניא א"י [דאיכא בישא וכוור] אמר
רבה כל מילתא דמוחאמרא באפי מרה לית בה משום לישנא בישא א"י אמר ליה י"ן 'כל שבין רוצפא ולישנא
בישא אמר ליה אנא כרבי יוסי סבורא לי (י) ראמר רבי יוסי מימי לא אמרתי דבר וחורתי לאחוריי אמר

רבה בר רב הונא "כל מילתא דמוחאמרא
באפי תלחא לית בה משום לישנא בישא מ"ט
חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא
את ליה

נורא בי פלניא: דמשמע עשיר הוא
ובלשונה מלוי אש כביתו לבשל הבשילין:
גלויי מילתא בעלמא סוף - הויל וליש
אומרה בלשון הרע אלף מגלה לחותן
שמבקשין אור לב בית פלני:
דמיסאמרא באפי מרה: שהאומר לאומרה
כפני האומר עליו: ונורתי לאמורי
לראות מי יעמוד אחורי שאף בשני
הבעלים אי אומרה אלמא לא לישנא
בישא חשיבא ליה שאם בלו הבעלים
ואמרו למה אמרת כן לא חרתי כי
לאמר לא אמרתי אלף בפניהם הודיתי:

דמיסאמרא באפי פלפס: שהבעלים אמרה כפני ג' המגלה ארעה
איש לשון הרע שה גילה חולה דעשו שאם י"ן מגלה לחותן איש חושש
דמדת דיע דסופה להגלות דחברך חבאל איש ליה וזה מגלה
לחברו וזה לחברו עד שיעז:

בר ⁷ מילתא דמיתאמרא באפי כן
 תלתא לית בה מאוס לישנא
 בישא - פירוש כגון כה"ג דטרא בי
 פלוגי דליכא לנישמע דלג אמרה מאוס
 לישנא בישא אבל אם הוא אמר דבר
 קטור על חכמו אפילו היה אמרה
 בפניו לית בה מאוס לישנא בישא :

כל ⁸ מילתא דמיתאמרא באפי תלתא וכו', פירושה רז"ל כגון בדבר שיש
 לשמוע בו שני פנים, וכיון דמיתאמרא באפי תלתא כו' אין כוונת זה
 שאמרה לגנות, מאחר שאמרה בפרהסיא, אבל ודאי בדבר של גנות כל שכן
 שיש בו משום לישנא בישא כשאמר בפרהסיא:

ויש ⁹ לומר עוד הא דאמר רבה בר רב הונא כל מילתא דמיתאמרה באפי תלתא
 וכו', על ענין רכילות, דכיון שאמר בפרהסיא בפני ג' מותר לספר לפני
 מי שנאמר עליו. או על ענין גילוי הסוד היא אמורה. אבל האי מימרא דאמרינן
 כל מילתא דמיתאמרא באפי מרה וכו' צריך אתה לפרש על דרך שכתבנו.

¹⁰ כל מילתא - על גנאי: דמיתאמרא באפי סלסא
 פ"ט כ"ט מאוס לישנא בישא - אם יחזרו ויאמרו לזה כך אמר פלוגי ענין וטעמא כדחפשת בענין ביש כפרין מיט' חנך חכמא לית ליה ולאמר
 לבי האם וכל מילתא דעבידא לאיגלויי לית בה מאוס לישנא בישא

היכי ¹¹ דמי לישנא בישא אמר רבא (ערכין שם)
 כגון דאמר גורא בי פלניא איל אביי הא
 גלוי מלתא בעלמא הוא אלא דמפיק בלשון הרע
 ואמר ליכא דמשתכחא גורא אלא בי פלניא דאיכא
 בשרא. ר"ל אפילו כהאי גוונא איכא לשון הרע,
 אף על גב שהא לא היה מכיין רק לומר שימצא
 שם גורא, וגם דבר זה אין גנאי של חטא. סוף
 סוף נשמע מזה גנאי עליו לכך הוא בכלל לשון
 הרע, אמר רב פפא כל מילתא דמתאמרא באפי
 מרא לית בה משום לישנא בישא אמר ליה אביי
 כ"ש דאיכא חוצפא ולישנא בישא, אמר ליה אנא
 כי את דרבי יוסי סבירא לי דאמר רבי יוסי
 מימי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחוריי, אמר רבא
 בר רב הונא כל מלתא דמתאמרה באפי תלתא
 לית בה משום לישנא בישא מאי טעמא חברך
 חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית ליה,
 כי אתא רב אמי אמר מאי דכתיב מברך רעהו
 בקול גדול בבוקר השכם קללה תחשב לו כגון
 דאיכלע לאושפיזא וטרחו קמיה שפיר למחר נפק
 יתיב בשוקא ואמר רחמנא לברכיה לפלניא דהכי
 טרח קמאי ושמעו אינשי ואזלי ומוקי ליה ע"כ.
 ר"ל כי אין לשון הרע כאשר האדם יש לו מריבה
 וקטטה עם אחרים, שאין זה נתלה בלשון שכאשר
 הוא לפניו יכול להכות אותו ולהרגו, וגם כאשר
 הוא לפני חבריו אז הוא יכול לעמוד כנגדו ולהשיב
 על דבריו, וכיון שיכול להשיב על דבריו ויכול
 לעמוד כנגדו אין זה כל כך רע שיהיה נקרא
 לשון הרע, ויותר אף אם לא היה בפניו, רק
 שאם היה בפניו אותו שאומרים עליו לשון הרע
 לא היה מקפיד האומר וגם לפניו היה אומר אין
 זה לשון הרע, כיון שאם היה בפניו לא היה זה
 לשון הרע, והוא אינו מדקדק בזה לומר שלא בפניו
 אין זה לשון הרע בעצמו, כי צריך שיהיה הלשון
 בעצמו לשון הרע, וזה שהיה אומר דבר זה אף
 בפניו אין זה לשון הרע בעצמו, רק אם מדקדק
 שלא לומר בפניו רק שלא בפניו דבר זה תולה
 בלשון דוקא והוא שנקרא לשון הרע דוקא בלשון :

¹² ** הגה"ה: ועיין בחיכות עולם בנתיב הלשון בפרק ז', (ז) וצ"ע עליו מספרי זה. וזה ידוע שאין לחלק
 באיסור לשון הרע ורכילות בין שקר לאמת. ובפרט מה יענה לדעת רבי נתן בספרי (במדרש
 י"ב ב) (ט) דאמר דמעשה דמרים בפני משה הוה, ואף על פי כן מפורטם בכל התורה שנקרא זה המעשה לשון
 הרע. עד כאן:

13 **ה' אחד המספר**

בלשון הרע בפני חבירו או שלא בפניו, המספר דברים [1] שגורמים אם נשמעו איש מפי איש להזיק חבירו כגופו או במטנו ואפילו להצר לו או להפחידו הרי זה לשון הרע. ואם נאמרו דברים אלו בפני שלשה כבר נשמע הדבר ונדע. ואם סיפר הרב אחד מן השלשה פעם אחרת אין בו משום [2] לשון הרע. והוא שלא יתכן להעביר הקול [3] ולגלותו יחרי:

והט שכחב סחב הכספר לטון סרע כמי חכירו
וסי' כסל' דערעין (מס) לומר רכב כל מילטל
דמסלמלל כסלי מרס לית כב מוסס לישנא
כיסל. מל' [כתי] כל עק מוסלל לישנא
כיסל. מל' כ"י ויסי דלומר מימי לא למרסי
דבר חסרסי ללמרי. ויע נסחוס על רכסי
למס כסב דלא כרנל.

הוא אומר לשון הרע על חברו ומגנה אותו לעין כל. ואם תאמר, בלאו דידיה גמי ידעו כל העיר לטוף מגנותו, זה אינו, דאפילו באינו קאי בתרי עברי דנהרא, שהיה יכול ליקח האיסור בעצמו אסרו גם כן התוספות בשבת (ג. ד"ה בכא דרישא) מה, והר"ן בפרק קמא דעבודה זרה (ו-ו), והכא גרע הרבה האיסור יותר משם, וצריך שיהיה אסור אף מן התורה, והכא הלא הוא בעצמו עושה האיסור. הגע בעצמך, אם יבואו עשרה גולנים ויגזלו לאחד את כל אשר לו, האם יפטר כל אחד משום דבלאו דידיה גמי היו גוזלין אותו הטי הנשאים, סוף סוף הוא גולו ועבר על לאו דלא תגזול וצריך להשיב לו הגזילה, אף כאן סוף סוף הוא גינהו וכיזהו וצריך לפייסו לפחות.

14 (ד) דאם אחד. סעיף זה לקוח הוא מדברי הרמב"ם (בהלכה ה) והעתקנו לשונו למעלה. (יש ס"ק ג) ומתחילה נראה לבאר אותו היטב בעזרה"י, וגם אם הוא מוסכם אליבא דכולהו, ולכסוף נבאר כל דבריו שבפנים. כי הנה לכאורה קשה מאד דברי הרמב"ם כמה שכתב דאחד מהג' יוכל לטפר באקראי לשאר אנשים מה ששמע מאחד גנות על אחד, דהרי מכל מקום בעת מעשה

15 **ב. זמרה ש'ממצא ה'ת'ר ב'דברי חז"ל לומר בפני שלשה, הינו (כ) ב'דבר שאיננו גנאי גמור, והדבור שלו יש לו שני פנים. וענין כזה ידוע ש'תלדי לפי הדבור שאומר אותו המספר בעת ספורו, כזה התירוהו חז"ל לומר בפני שלשה, ותלוהו כיון שאומר הדברים בפני שלשה, יודע בנדאי ש'כבאו הדברים לאנניו. ד'תברך ח'כרא אית ליה, ועל כן הוא שומר את עצמו בעת אמירה, לומר באפן שלא יהיה מנכר מלשונו לשון גנאי:**

(ו'צ'יר ד'כר א'חד ומ'זה נ'קיש ל'כל כ'יוצא כ'זה. כ'גון ש'שו'אלין לו: א'יה נ'מצא א'ש? ו'הוא מ'שיב: ש'ם ת'מצא, ש'מב'ש'לין ת'מיד כ'שר ו'דגים, ד'ד'כר ז'ה ת'לוי לפי א'מירתו ב'שעת מ'עשה. אם ר'וצה, מ'וציא ז'ה ב'לשון ש'אין בו גנאי ל'חברו, ד'באמ'ת לפ'עמים אין בו ע'ולה, כ'גון ש'יש לו כ'גי'בית ה'רבה, ו'ע'זרו ה'קדו'ש-כ'רוף-הוא ש'יש לו ה'זן ר'ב, או ש'מ'תו'יק א'כס'ניא ש'ל א'ור'חים ו'כדו'מה, ו'הוא ש'ואלו: א'יה נ'מצא א'ש? ו'הוא מ'שיב לו: לא ת'מצא ע'תה א'ש, כ'י אם כ'בית פ'לוני ש'מב'ש'לין ת'מיד, ו'כ'נתו כ'נ"ל, ו'כל כ'י ה'אי ג'ונא כ'ע'ניני א'בק ל'שון-ה'רע, ת'לוי כ'אפ'ן א'מירת המ'ספר בע'ת ד'בורו. (כ) א'כל אם מ'וציא אותו כ'קולו ו'כ'תנו'ע'תיו, ד'מנ'כר ש'כ'נתו ש'הוא מ'ר'בה כ'סע'דת מ'רעות ת'מיד, א'ף ש'ד'כר ז'ה א'יננו גנאי גמור, א'פלו ה'כי ק'ראוהו חז"ל א'בק ל'שון-ה'רע, ו'אסור לומר א'פלו בפני שלשה):

16 **ג. אם א'חד (כ) ג'לה ל'חברו כ'אפי ת'לתא, ע'נין ע'סקו ומ'סחרו ו'כ'יוצא כ'נה, ד'כרים א'שר כ'סתמא (כ) אסור א'חר-כ'ף ל'גלות ל'אחר כ'ן יוכל להגיע לו על-י'די ז'ה ה'זק או צ'ער, א'ף ע'תה ש'ג'לה לו ד'כר ז'ה כ'אפי ת'לתא, אם כ'ן ר'אינו ש'אינו ח'ושש ל'זה, א'ף אם י'הג'לה ל'כסוף, ו'לכ'ן מ'תר ל'זה הש'ומע מ'מנו ל'כתח'לה ל'גלות ל'אחרים כ'ל כ'מה ש'לא ג'לה ד'עתו ש'הוא מ'קפ'יד על ז'ה, א'ף ש'לא י'חסרו ל'זה (כ) ה'פ'רטים המ'בא'רים ל'עיל כ'ע'ניני ד'אפי ת'לתא, ו'ע'נין כ'ב'אר מ'ים ח'יים:**

ג. יש אומרים (ט), דאם אָחד ספר גנות על חֲבֵרוֹ (ח) בפני שלשה, אף
דהוא עבר בַּדַּאי על אסור לשון־הַרַע וְכַנ"ל, אף־על־פִּי־כֵן אם
אָחד מהשלשה שִׁשְׁמַע דְּבַר זֶה, ספר אחר־כֵּן לְאַחֵרִים, לא עבר בְּנֵה על
אסור לשון־הַרַע, מטעם דְּכִינּוֹן דְּשִׁלְשָׁה יוֹדְעִים מְזָה, מְמִילָא כְּבַר גְּשִׁמַע הַדְּבַר
וְנִדְעַ לְכַל, דְּחִבְרֵךְ חִבְרָא אִית לִיה, וּבְדַבְרֵךְ הָעֲשׂוּי לְהַתְגַּלּוֹת לֹא אָסְרָה הַתּוֹרָה
מִשּׁוּם לְשׁוֹן הַרַע. וְדוֹקָא לְסַפֵּר בְּדַבְרֵךְ אֶקְרָאִי (י), אָכֵל לֹא שִׁתְּכַבֵּן לְהַעֲבִיר
לְוַלְגָּלוּתוֹ יוֹתֵר*, אֶפְלוּ אִם לֹא יְסַפֵּר בְּשֵׁם מִי שִׁסְפֵּר לוֹ (י), בַּק יְסַפֵּר
סְתָם שְׂבָרָךְ וְכָךְ גְּשִׁמַע עַל פְּלוּגֵי, אף־על־פִּי־כֵן אֵינְנו גְּמַלְט מֵאִסוּר לְשׁוֹן
הַרַע:

וְאַחֲרֵי כֵל הַדְּבָרִים וְהַאֲמַת הָאֵלֶּה שְׁבַאֲרֵנוּ, רָאָה אַחֵי, כַּמָּה יש לְהַתְרַחַק
מִקּוּלָא זו, שְׁכַמְעַט אֵין לָהּ מְקוֹם בְּמַצִּיאוּת, וּבַפְּרָט שְׂאָף אִם
יְצַטְרַפוּ כָּל הַפְּרָטִים, גַּם־כֵּן צְרִיךְ עֵינּוֹן אִם הִלְכָה בְּדַעָה זו, אַחֲרֵי שְׁלֹדְעַת
הַרְבֵּה פּוֹסְקִים אֵין שׁוּם מְקוֹר לְקוּלָא זו מִהַש"ס (וְכַמוֹ שְׁכַתְּבֵנוּ בְּסוּף סְעִיף
קָשׁוֹן ד' ב"בָּאֵר מִים חַיִּים"), לְכֵן הַשׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מְזָה: